

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • petek • 8. januar 1999   šte. 1 (2995) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Enajst članic Evropske unije obračunava tudi v novi valuti

Evro – da bomo lahko tudi v trgovinah plačevali z njim, se ob prestopanju meja znotraj EU izognili menjalnicam, da se nam po predalih ne bodo valjali kovanci najrazličnejših držav – do takrat bosta minili še dve leti. A denarno poslovanje se že obračunava tudi v evru, tako da bodo po tem času več ali manj vsi navajeni na menjavo denarja.

Vrednost evra v šilingih je: za 100 šilingov dobite (zaenkrat teoretično) 7,3 evra (za decimalno so centi ali stotine); 1 evro je vreden 13,7603 šil. Enajst članic EU je, ki so ustanovne članice Evropske monetarne unije, je dokončno uvedlo skupno valuto, sprejele ga niso (še) Danska, Velika Britanija, Švedska in Grčija. Denarno politiko EU bo vodila Evropska centralna banka s sedežem v Frankfurtu.

Uvedba skupne valute je zahtevala od držav stroge krite-

rije, določene v maastrichtski pogodbi: nizka inflacija, proračunski primanjkljaj mora biti nižji od treh odstotkov bruto družbenega proizvoda, državni dolg pa nižji od 60 odstotkov le-tega, nizke obrestne mere in stabilen tečaj nacionalne valute.

Začetek nastopanja evra na svetovnih borzah je bil zelo obetaven in območje veljavnosti evra bo postalo gospodarska velesila, kakor velja to za ameriški dolar ali japonski jen. Na območju teh enajstih držav živi okoli 291 milijonov ljudi, ki se bodo postopno navajali na evro. Cene v trgovinah bodo navedene v dveh valutah (nacionalni in v evru), vsote v bankah prav tako, toda posameznik ni obvezan, da se na to ozira. To bo potrebno najkasneje leta 2002, kajti 1. julija omenjena leta bodo države dokončno zamenjale tudi bankovce in kovance.

Na uvedbo evra pa se pripravljajo tudi države, ki so kandidatke za članstvo v EU. Slovenija je že izrazila interes, da tolar veže na evro, čim bo mogoče. V primeru, da bi Sloveniji uspelo postati članica monetarne unije, bi vpeljala evro še pred sprejetjem v EU.

S. W.

ZSO sprejela ostre varovalne ukrepe

Izvršni odbor Zveze slovenskih organizacij je na svoji seji tik pred iztekom leta 1998 sprejel sklep, da v zakonsko določenem roku odpove vsem svojim nameščencem službeno razmerje. Povod za ta ukrep je bilo dejstvo, da so se finančne podpore ponovno – zdaj že tretjič – ob koncu leta drastično znižale. Izvršni odbor je izhajal iz dejstva, da so se ZSO, NSKS, Cerkev, KKZ in SPZ uskladili glede predloga za razdelitev finančnih podpor iz Avstrije in Slovenije in s tem izpolnili pogoje, ki jih je postavil slovenski parlament v svoji resoluciji jeseni 1998. Uskladitve Slovenija ni upoštevala. Podpora ZSO iz Slovenije je v letu 1998 znašala 2,05 milijona šilingov in se tako ponovno znižala za tretjino. S tem se je nadaljeval negativni trend, ki se je pričel že leta 1996. Odločitev R Slovenije je v toliko začudila, ker je bila že spet sporočena šele potem, ko je sosvet za slovensko narodno skupnost že sklepal o razdelitvi avstrijskih denarjev, tako da ZSO ni mogla več preko sosveta reagirati na nastalo situacijo. Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je izvršnemu odboru predlagal, da sprejme sklep o odpovedi službenih razmerij zaradi tega, ker po zakonu za dolgoročno jamčita tudi z osebnim premoženjem predsednik in blagajnik. Dokler ni zagotovljeno nadaljnje financiranje ZSO, bi torej predsednik in blagajnik nosila celotno odgovornost tudi osebno. Predsednik dr. Sturm je dejal, da bo najkasneje do marca jasno, s kakšnimi finančnimi sredstvi bo ZSO leta 1999 razpolagala in na podlagi tega bo IO ZSO sklepal o nadaljnjem delovanju ZSO.

Po Sturmovem mnenju so drastični ukrepi potrebni tudi zaradi tega, ker je s tem omogočeno, da se lahko postavimo po robu določenim, za ZSO nesprejemljivim političnim pogojevanjem, ki bi bili lahko ozadje drastičnega znižanja finančnih podpor.

ZSO je v Avstriji od leta 1955 naprej in od leta 1998 z odločbo vlade priznana reprezentativna manjšinska organizacija. Kot taka bo seveda nadaljevala svoje delo na osnovi 7. člena ADP, Okvirne konvencije Sveta Evrope, drugih mednarodno veljavnih manjšinskih zaščitnih zakonov in ne nazad-

nje na osnovi programa, ki ga je sprejel njen občni zbor.

V prihodnjih dneh bodo usklajevalni pogovori glede finančnih proračunov za leto

1999. ZSO si bo prizadevala, da bo s finančnimi dotacijami omogočeno nadaljnje delovanje ZSO in tudi vseh ostalih struktur koroških Slovencev.

Plesna skupina **Mojce Furlan** v soboto, 9. januarja '99, v dvorani doma sindikatov v Celovcu • stran 4

47. SLOVENSKI PLES

PREBLISK

■ Svet computerjev bo menda ponorel zaradi tega, ker si je genij njihovih izumiteljev znal narediti vse mogoče programe in tehnične fineše, pozabil pa je na letnico 2000.

Nam navadnim smrtnikom, ki sicer dnevno tolčemo po tipkah računalnikov, drugače pa nam je njihovo duševno življenje skrivnost, se zdi zadeva hena. Ali je mogoče, da se pred desetimi leti še niso spomnili, da je pred nami novo tisočletje?

Pa bo držalo to, kar je opažati v politiki, gospodarstvu in tudi kulturi: živi se od danes na jutri, dolgoročne strategije so zato tu, da se jih po potrebi že jutri ovrže in sklene nove,

zadeve se rešujejo (če sploh se) »za nazaj«, znajdi se, kakor veš in znaš. In če se ne, si sam kriv, da nimaš špičastih kormolcev in kladiva v roki!

Taka strategija zna biti usodna tudi za manjšino. Ker že po naravi nimamo toliko mišic kot večina in če je telo še podhranjeno, zna priti do ka-

Problem milenija?

tastrofe. In nič ne pomaga, če se neguje samo del telesa: če ni ravnotežja, bo trpelo celo telo.

Težko je pisati o perspektivah, če se zaveš, da ti strežejo po življenju prav tam, od koder pričakuješ največ podpore! Vsaj za Slovenski vestnik to velja. **S. W.**

Otroci so zaželeli srečo

Na novoletnem koncertu Slovenskega prosvetnega društva »Danica« preteklo nedeljo so sicer nastopale kvalitetne glasbene skupine idraslih, največ pristnega vzdušja pa je zbudil domači otroški zbor pod vodstvom Barbare in Tanje.

Več o koncertu preberite na strani 5

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

Sklepi IO ZSO o razrešitvi delovnih razmerij z namoščenci ZSO so bili sprejeti z namenom, da pravočasno poiščemo nove rešitve za delovanje ZSO. Že pred tremi leti je bila ZSO prisiljena racionalizirati in če tedaj tega ne bi storila, bi bili danes v slepi ulici. Tako pa smo pravočasno ukrepali in to počnemo tudi zdaj, da imamo dovolj časa, najti nove rešitve. To je suhoparno formalno sporočilo, ki ga je treba posredovati javnosti.

Vsebinsko sporočilo pa je to, da nam nekdo preko dodeljevanja oziroma nedodeljevanja financ nekaj sporoča. O tem sporočilu lahko le ugibamo, a dejstvo, da npr. v zadnjih treh letih Slovenski vestnik iz Slovenije ni dobil podpore, govori pač jasno govorico oziroma je jasno politično sporočilo. Argument, češ da je manjšina skregana in ni usklajena, ne drži, ker so ZSO, NSKS, KKZ, SPZ in Cerkev v resnici konec meseca novembra izdelali usklajen predlog tako za Dunaj kot tudi za Ljubljano. Pa tudi že spo-

mladi so vsaj Cerkev, SPZ, KKZ in ZSO izdelali usklajen predlog (le glede razporeda za politične organizacije ni bilo konsenza, bil pa je glede celotne višine). Argument, češ da se »kaznuje« osrednje politične organizacije, je iz trte izvit, ko pa je jasno, da je vse usklajevanje v ozadju torpedirala predvsem EL in preko

Vsaka kriza je tudi izziv!

nje NSKS. EL pa je bila s strani Ljubljane zato v letu 1998 še nagrajena z daleč nad 3 milijoni šilingov podpore. Torej je politična opcija, ki jo zastopata NSKS/EL dobila spet trikrat več kot ZSO in če prištejemo še nekatere druge indirektno finančne notehnične ukrepe, o katerih se šušlja, potem celo štirikrat več. Tudi to je politično sporočilo.

Pustiti manjšino v veri, da se bo vsaj v glavnem realiziral

z večino sprejet spomladanski predlog (Cerkev, KKZ, SPZ in ZSO) in nazadnje soglasno sprejet jesenski predlog ZSO, NSKS, KKZ in Cerkev, do tedaj, ko sosvet sklepa o avstrijskih denarjih, potem pa se ukrepa popolnoma drugače, ni ravno v stilu »fine angleške šole«.

Torej za tem stoji očitno veliko več, kot pa si zaenkrat lahko predstavljamo. Komentator v Kronen Zeitung je o tem pred kratkim zapisal: Wer zahlt,

schaft an! (Kdor plača, ta pije).

Ali je torej ta miselnost v ozadju? Ali pa nekdo misli, da bomo prej prišli do npr. enega časopisa, če bomo enega kratkomalo finančno zrušili?

Ničkolikokrat sem svojim pogovornim partnerjem in partnericam povedal, da si želim odkritih odnosov tudi v finančnih vprašanjih. Poudaril sem, da bomo tudi krajšanja sprejeli, če bodo sporočena

pravočasno, tako da se organizacija na to lahko pripravi. Zdaj že tretjo leto ob koncu leta dobimo sporočilo o drastičnih krajšanjih. To seveda ni odkrito in ni fair.

Pred nekaj tedni mi je neka odgovorna oseba dejala, da Slovenija nikomur ni kaj dolžna. Ne vem, ali je tako mnenje v skladu z veljavno slovensko ustavo, me pa tudi ne zanima preveč. Iz vidika koroških Slovencev pa moram ugotoviti, da je slovenski centralni prostor v zadnjih 78 letih izvajal določen vpliv na koroške Slovence in ima zaradi tega tudi določene odgovornosti in minimum te odgovornosti je ta, da nam pravočasno pove, da se vsaj deloma želi te odgovornosti znebiti. Ker pa očitno marsikdo te zgodovine preteklih 78 let ne pozna, bomo to zgodovino odnosov med centralnim slovenskim prostorom in slovensko manjšino na Koroškem opisali iz našega vidika. Toliko o vsebinski plati.

Dejstvo je torej, da mora ZSO reagirati tako, da zagotovi

svoj obstoj in svoje delovanje. Zato si bo prizadevala za to, da se finančne dotacije Avstrije v letu 1999 razdelijo na ta način, da bo zagotovljena najosnovnejša oblika delovanja predvsem tistih organizacij, ki so v preteklih letih bile prikrajšane. Pogoj zato pa je absolutna transparenta finančnih tokov iz vseh virov. Seveda se bomo trudili tudi za usklajen predlog finančnih podpor iz Slovenije. Toda politične organizacije bodo morale dobiti večino sredstev iz Avstrije. To narekujejo izkušnje preteklih treh let.

Vsaka kriza je tudi izziv. Kot prvi korak pa bo moral sosvet razpravljati o nastali situaciji in sprejeti ustrezne sklepe glede razdelitve finančnih podpor za leto 1999. Nato pa bodo sledili še drugi.

ZSO je in bo tudi še v bodoče delovala na osnovi člena 7 ADP, Okvirne konvencije Sveta Evrope, drugih mednarodnoveljavnih dokumentih manjšinske zaščite, skratka po evropskih standardih manjšinske zaščite.

Na eni strani je svetovni žandar Amerika brutalno in nečloveško preizkušal svoje rakete nad Irakom, da si bi tam s svojo brutalnostjo uveljavil svojo politiko, na drugi strani pa smo bili celo leto bombardirani tisti Slovenci oz. organizacije, ki stojimo bolj levo, z željo, da bi se nas uničilo, da bi zbrisali vse tiste, ki smo se uprli fašističnim hordam; z željo, da bi zavlado enoumje med koroškimi Slovenci in da bi zavlado tista »demokracija«, katero si predstavljajo klerikalni krogi s svojo absolutno pokorščino. Radi bi nas s silo prekrstili – kot med vojno – pravoslavne v kristijane. Vse leto so letale sicer še ne prave rakete na nas, da se naj podamo in naj gremo skupno pod streho tistih, ki bi nas radi iztrebili, da bi na Koroškem zavlado tisti pokopališki mir, ki ga nekteri tako širokoustno oznanjajo še iz prejšnjega stoletja. Ali ni skrajno žalostno in obenem pogubno za nas, da ob zabitosti nekaterih v desnem taboru ne more priti do soglasja med nami. Človek ima vtis, da tega na vsak način nočejo desničarji. Hočejo, po njihovih izjavah in delovanju, da bi nas spravili na kolena, in postavljajo pogoje, ki so nesprejemljivi za levico. Prišlo je že tako daleč, da levici odtegujejo ali zapirajo denarno pomoč, češ, niste pravi kristijani, niste Slovenci. Pri tem lovu na levico, ki spominja na lov na čarovnice pred stoletji, da imajo levji delež tudi odgovorni za manjšine po svetu – recimo na Koroškem, v Sloveniji. Strašenje od tam, da levice ne bo več dobila denarne podpore, pomaga ali se pridružuje vsem tistim heimatdienstovcem in podobnim, ki bi radi imeli čimprej nemško Koroško. Ali se v Sloveniji sploh zavedajo, da s takim delovanjem sami kopljejo grob krvavečim Slovincem na Koroškem, namesto da

Razmišljanje ob novem letu!

Staro leto je za nami. Bilo je polno zaskrbljujočih dogodkov ne le v širnem svetu, temveč tudi pri nas doma, in posebno še za našo slovensko manjšino in sploh za obstoj naših organizacij v okrilju Zveze slovenskih organizacij.

bi kot mati nastopala pravično do svojih otrok, neglede na svetovni nazor ali vero. Naj še tako rjovejo in udarjajo s pestmi po mizi, da bi nas spreobrili, da bi verjeli samo njihovi oblastniški domišljiji in zmoti, jim to ne bo uspelo. Življenje in zgodovina sta nas izučili, utrdili in nas prekalili, da vstrajamo še ob tem silnem orkanu – burji naše zgodovine. Naj živi svoboda, tudi za tiste, ki mislijo drugače, po svoje, kot tiste, ki so na oblasti in nesramno jemljejo v zakup in last svobodo, demokracijo in enakopravnost.

Vsa ta gonja proti neposlušnim koroškim Slovincem pa je pripeljala na veliko začudenje in ogorčenje novica, da je morala Zveze slovenskih organizacij prav zaradi tega odpustiti svoje nameščence, ko »vsemogočni« zapirajo pipe, češ tako jih bomo utišali. Pa se krepko motijo! Ali se od vseh pogrebcev levice sploh kdo zaveda teh posledic, posebno pa še na to, s kakšnim občutkom in razočaranjem so odpovedani praznovali novoletne praznike? Ali si sploh kdo more predstavljati razočaranje teh ljudi, ki so nekateri tik pred upokojitvijo vrženi na cesto. Ko sem ob tej surovi in nečloveški novici govoril z odpuščenimi, sem občutil njihovo razočaranje, prevaro in skrajno nečloveško ravnanje njihovih predstojnikov. Ali ne bi bilo bolj človeško, če bi se tisti, ki so dali odpoved ali jo sklenili, s svojimi najbližjimi sodelavci sestali in jim na pri-

jateljski način predstavili situacijo, kot pa jim dati modre kurtve z odpustnicami. Žal smo še daleč od srčne toplote in kulture. In kaj se je zgodilo? Nič. Od vodilnih v ZSO nobene reakcije ali protesta v svet, kaj šele kakega protesta s strani vključenih organizacij ali tiskovne konference, na kak način se hoče likvidirati organizacija in odpustiti ljudi, ki so pokončne drže in zavedajoč se korenin, ki so zrastle v času, ko smo bili vsi obsojeni na smrt, v času naše velike bitke, narodnoosvobodilne vojne proti nemškemu nacizmu in fašizmu.

V novo leto stopamo brez iluzij. Zavedamo se resnosti našega položaja. Tudi če se kopičijo temni oblaki in želje nekaterih, da bi nas kaznovali in

v kot postavili »naši« novi učitelji ali nam ne dali šilinga, če ne žebramo ali nočemo njihovih molitvic. Zavračali bomo tako podporo, ki nas ugonablja, saj smo vendar močnejši kot denar. Imamo še dovolj energije in življenjske volje, da bomo odmevno stopali po poti, ki smo jo začeli med vojno, po vojni in tudi v bodoče. Tudi zahteve desničarjev, da nekatere ustanove izstopijo iz ZSO, so nesprejemljive in so le stremljenje po absolutni oblasti.

Vsem tistim, ki nam želijo smrt, in pa še posebno tistim, ki zagovarjajo izdajo in sodelovanje z okupatorjem – od teh izvira ta lov na levico – pa bi nujno svetoval, da si vsaj enkrat ogledajo katero od naci-fašističnih taborišč, bodisi

Mauthhausen, Auschwitz, Buchenwald, Ravensbrück, Dachau-Trebelinko, Gonars, Jasenovac in še druge, da bi videli in končno spoznali, s kakšnimi nečloveškimi zverinami so sodelovali in skupaj z njimi delali zločine. Marsikateri bi se po tem sramoval svoje zgodovine in spoznal, da je bil, kar še danes zagovarja, zločin in izdaja in ne boj za svobodo slovenskega in drugih narodov. Morda pa bi potem spoznali, da delajo veliko in neodpustljivo krivico koroški slovenski levici.

Pa kljub vsemu ne bomo obupali, saj naša, koroških Slovencev križeva pot ni prva. Vajeni smo poti Golgote. Zato za nas še vedno velja velika izpoved našega buditelja, partizana, pesnika Kajuha: »O, če ne bi bilo ljudi pri nas, ljudi, ki ne ubogajo na vsak ukaz, tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz. Tako pa še živimo... z uporno, dvignjeno glavo!«

Krivda za tako stanje in umiranje na obroke pa so na sončni in senčni strani Karavank. Ali je še kaj bolj žalostnega kot smrt? Lipej Kolenik

KOTMARA VAS

Občinska seja

Občina Kotmara vas bo imela v letu 1999 po rednem proračunu prihodkov in izdatkov v višini 42.522.000 šilingov (leta 1998: 43.675.000.– prihodkov in 43.522.000.– izdatkov; presežek 153.000.–). Glavna obremenitev naslednjih let bo kanal. Med razpravo na seji v ponedeljek, 21. decembra lani, pa se je tudi pokazalo, da se denarni okvir za občine vse bolj oži. Vse več je treba odšteti za neobčinske izdatke in poravnave javnih primanjkljajev (npr. pri bolnišnicah), po drugi strani

pa so ogroženi poglavitni viri samostojnih prihodkov (komunalni davek, davek na pijače, davek na zemljišča; v tej zvezi je občinski svet sklenil na seji tudi posebno resolucijo). V občini Kotmara vas sicer ni kakih velikih podjetij, tista, ki so tu (npr. PORR), pa vendarle redno zalagajo občinsko blagajno. Istočasno s proračunom je občinski svet sklenil srednjeročni načrt za leta 2000–2002. Pred proračunsko razpravo je še obravnaval poročilo nadzornega odbora.

Leta 1999 bojo začeli s kanalizacijskimi deli v Kotmari vasi sami (odsek 04). Dela bojo razširili tudi na Preblje, Talir in

Čahorče (odsek 05; leta 2000). V ta namen je bilo treba sprejeti ustreznega sklep. Načrtovalo bo podjetje Schnattler-Miklantz iz Celovca. Zvišal se bo tudi prispevek za uporabo kanala. Za kubični meter odplak bo treba plačevati po novem 18.70 šil. Nadaljnji sklepi so bili: 4. redni in izredni dodatni proračun za leto 1998. Nastavitveni načrt za stroj stane 480.– (doselj 460.–). Za občino Žihpolje se sklene pogodba o dobavljanju vode (zaenkrat za 10 let, odpovedni rok 1 leto). Na kotmirški raiki ima občina kredit na tekoči račun v višini 500.000 šil.

Božičnica je bila pri Inu v Kotmari vasi.

? *Jezik se ohranja in razvija le, kadar je funkcionalen. Kako je s tem pri vas, je jezik funkcionalen, kadar ga uporablja Slovenec s Slovincem ali kadar se uporablja v nekem širšem prostoru?*

Mislim, da je slovenski jezik pomemben kot uporabni jezik v širšem prostoru. Funkcionalen pa je le tedaj, kadar ga lahko uporabljamo v vseh segmentih življenja, ki ga živimo kot Slovenci. Opažamo namreč, da se na jezikovnem obrobju slovenski jezik ni razvil do te mere, da bi bil kos dominantnim jezikom tega prostora, nemščini, italijanščini in angleščini. Če bo uporabna vrednost slovenskega jezika zaostajala za uporabno močjo jezikov večinskih narodov, obstaja velika nevarnost, da bo izgubil na svojem družbenem pomenu.

Še nekaj bi rad poudaril. V času intenzivnega političnega in gospodarskega ter delno tudi kulturnega zблиževanja znotraj Evropske unije vidim določene »nevarnosti za preživetje« slovenskega jezika in s tem tudi slovenske kulture. Uporabna vrednost slovenskega jezika se lahko v okviru združevanja Evrope še zmanjša. Vemo, da je slovenski narod maloštevilen, kadar pa se investira v maloštevilnost, se mora investirati več. Na tem področju pa vidim še eno veliko dilemo za slovenski jezik in kulturo oziroma za slovenski narod nasploh. V procesu približevanja Slovenije Evropi se kot komunikacijski jezik ne uporablja slovenščina, temveč angleščina.

Kakšno mesto bo imel slovenski jezik znotraj Evropske unije? Mi na obrobju smo občutljivejši, ker je ta problem pri nas bolj izostren in ga zato hitreje zaznamo. Jaz mislim, da bi morali slovenski jezik brez problemov uporabljati v vsakdanjem življenju in z njim poimenovati vse. S tem mislim predvsem na področje sodobne tehnologije in komunikacije. Če ga ne bomo razvijali tudi na tem področju, bo ostal arhaičen in s tem muzejski jezik. Na jezikovnem obrobju to občutimo že danes. Obrobje pa je v tem primeru lahko dober indikator vrednosti in funkcionalnosti slovenskega jezika in kulture v Evropi nasploh.

Na dvojezičnem območju je za ohranitev »šibkejšega jezika« zelo pomembno, da se tega jezika naučijo tudi pripadniki večinskega naroda. Kako je s tem na avstrijskem Koroškem?

Odnos do dvojezičnosti se je zelo spremenil. Sedaj je k dvojezičnemu pouku v ljudskih šolah od skupnega števila prijavljenih več kot polovica nemško govorečih otrok, česar v preteklosti ni bilo. Vendar pa je ta podatek relativen, ker avstrijski šolski sistem učenju slovenskega jezika ni naklonjen in nemško govorečemu, ki se želi naučiti slovenščine, niti v osnovni šoli niti v nadaljnjem izo-

braževanju ne omogoči takega znanja, da bi zanj postala uporaben, komunikacijski jezik. Brez razreševanja tega problema pa nam tudi ta naklonjenost ne bo koristila. V našem prostoru se za uvajanjem dvo- ali večjezičnosti lahko skriva tudi propagiranje za angleščino. Kadar pa se propagira učenje jezikov sosedov, je to lahko tudi italijanščina. Govorim o tistih jezikih, ki so v Evropi bolj priznani in učinkoviti kot slovenščina.

O sebi praviš, da si Avstrijec slovenske narodnosti. To je del tvoje identitete, ki sodobnemu človeku ne pove nič ali vsaj ne dovolj. Kaj vse to še določa?

Slovenci identiteto največkrat povezujemo z etnično identiteto. Mi v Avstriji smo v zadnjem desetletju veliko pozornosti namenili prav razčiščevanju tega pojma in tudi »odklapljanju« pojma identitete od etnične identitete. Mi govorimo o tem,

in živim, z njimi oblikujem neko skupno življenje. To pa pomeni, da je moja identiteta drugačna od identitete človeka, ki živi v Sloveniji in čeprav govori isti jezik, sva si duhovno lahko bolj odtujena kot pa z nemško govorečim Celovčanom, s katerim me povezuje delovni odnos. S Slovenci v Sloveniji koroške Slovence povezuje le še skupno prizadevanje za jezik in kulturo. To ni nič slabega in ne pomeni, da smo zaradi tega v Avstriji slabši Slovenci, kar se nam občasno očita. Različno smo se oblikovali, ker že skoraj stoletje živimo v dveh različnih državah. Pogosto rečem, da smo koroški Slovenci mentalno avstrificirani, da mislimo bolj kot Avstrijci. Po mojem je odtujenost med enim in drugimi precej velika.

Kakšno je sodelovanje med R Slovenijo in Slovenci, ki živite na avstrijskem Koroškem?

dar pa na drugih področjih ni sodelovanja. Torej pri tem še vedno ostajamo na nekih zelo ozkih kulturnih tirih. Iz tega sklepam, da se Slovenja raje ukvarja s svojimi problemi in da za njo problemi etničnih skupnosti niso zanimivi. Jaz pa le mislim, da bi moralo biti več kvalitetnega sodelovanja. Za stike značilnega folklorizma se bomo otreli le tako, da bosta R Slovenija in slovenska etnična skupnost na Koroškem ponujali druga drugi svoje najzanimivejše in najkvalitetnejše kulturne dosežke. V tem srednjeevropskem prostoru bomo zanimivi le s kvaliteto. Če bi Slovenija več investirala v izmenjavo kvalitetne kulturne produkcije tako z manjšino kot z večinskimi narodom v Avstriji, bi postala zanimivejša za celotno avstrijsko državo. Zato se mi zdi pomembno, da dober slovenski teater ne gostuje samo na slovenskem podeželju na av-

državniškega odnosa do skupnosti, ki živijo zunaj njenih meja, temveč je to področje prepuščeno konzervativnim političnim strankam, ki znotraj teh skupnosti podpirajo njene konzervativne dele. To pomeni, da se na Koroškem s pomočjo Ljubljane skuša okrepiti konzervativna politična opcija, ki od R. Slovenije prejema dva- do trikrat višje podpore kot tako imenovane laične in liberalne opcije. Državniški odnos ne bi smel temeljiti na političnem pogojevanju in ideološkem izsiljevanju tega, kar si ena od političnih opcij v Sloveniji predstavlja o slovenstvu zunaj njenih meja. Če bo znotraj slovenskega naroda prišlo do politične homogenizacije in bo to postalo pravilo političnega vedenja, Slovenci kot narod brez notranjih diferenciacij ne bomo več zanimivi. Delovati v imenu slovenstva pomeni, podrežati se določeni ideologiji in političnim predstavam tistih, ki želijo imeti slovenstvo v svojem političnem zakupu. Zato mi kritično ocenjujemo ravnanje R Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Kako nerazumljivi so kriteriji R Slovenije, pove že podatek, da je otrok v vrtcu »Naš otrok« v primerjavi z otrokom v vrtcih Slovenskega šolskega društva, »vreden« pet ali še večkrat toliko finančne podpore. To pa se ne dogaja samo na vzgojno-izobraževalnem področju, temveč tudi na medijskem, saj je Slovenija doslej financirala le »naš tednik«, glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev, medtem ko Slovenski vestnik, glasilo Zvez slovenskih organizacij, ni dobil niti groša.

Končajva pogovor s temo, s katero sva ga začela, s funkcionalnostjo slovenskega jezika. Ob koncu oktobra sta v Celovcu pričela oddajati radio Agora in radio Korotan, kar pomeni vsak dan 24 ur slovenskega oz. dvojezičnega radijskega programa.

Zelo sem zadovoljen, da smo avstrijske politične oblasti uspeli prepričati, da slovenska etnična skupnost potrebuje celodnevni radijski program v svojem jeziku in da imamo zagotovilo avstrijske države za dveletno financiranje. To je res velika pridobitev za medijski prostor in medijsko pestrost na avstrijskem Koroškem. Se pa hkrati zavedam, da je pred oba radia postavljena zahtevna naloga. Ob vseh začetnih težavah, ki jih je treba tolerirati, se moramo namreč zavedati, da morata oba radia nuditi tako kvalitetne programe kot ostali radii v Avstriji in Sloveniji. Poskrbeti moramo za šolanje vseh oblikovalcev radijskih oddaj, tako napovedovalcev in novinarjev kot urednikov. Če tej zahtevni nalogi ne bomo kos, je nadaljnji obstoj celodnevnega slovenskega sporeda v avstrijskem medijskem etru vprašljiv.

Hvala za pogovor!

Slovence na obeh straneh meje družita jezik in kultura

Pogovor s tajnikom Slovenske prosvetne zveze **dr. Jankom Mallejem**. Z njim se je pogovarjala Irena Destovnik. Daljši pogovor iz revije Svobodna misel je priredil Jože Rovšek.

da je človekova identiteta multipla identiteta. Človek ima več identitet in ni določen samo skozi etničnost, jezik in kulturo, temveč ga določajo tudi življenjski, socialni, vzgojni, ekonomski in drugi družbeni pogoji. Nujno je, da se Slovenci posloviyo od tega ekskluzivnega interpretiranja identitete kot zgolj etnične. V Republiki Sloveniji se danes žal takšno pojmovanje identitete pojavlja tudi še v znanosti. Če bi jaz sam sebe razumel kot človeka, ki ga določa izključno slovenska etnična identiteta, bi bilo to samo del resnice. Mojo identiteto oblikuje življenje v Celovcu v okviru Slovenske prosvetne zveze, življenje v dvojezični vasi Škofiče, kjer živim, del moje identitete je oblikoval Dunaj, kjer sem preživel skoraj deset let, moja identiteto pa oblikuje tudi vsakdanji odnos s predstavniki večinskega naroda, ker v dvojezičnem okolju, kjer delam

Zdi se mi, da je zdaj v Sloveniji manj zanimanja za Slovence, ki živimo zunaj njenih meja, kot je bilo to še v času nekdanje Jugoslavije. Pa tudi takratno sodelovanje je potekalo bolj na folklorni ravni. Pravzaprav se sedaj v samostojni Sloveniji ni nič spremenilo. Z prizadetostjo ugotavljam, da že od osamosvojitve dalje tematiziramo ista vprašanja, in sicer, kako bi na Koroškem sprejemali slovenske televizijske oddaje, o koordiniranem delovanju posameznih vladnih resorjev, ki so zadolženi za Slovence zunaj njenih meja, pa vedno vse ostane samo pri besedah. Dobro je utečeno le kulturno sodelovanje z Zvezo kulturnih organizacij Slovenije, organizacijo, ki skrbi za ljubiteljsko kulturo. Tudi stiki na profesionalnem kulturnem področju so nekoliko kvalitetnejši, s tem mislim na Slovensko filharmonijo in na poklicne gledališke hiše, ven-

strijskem Koroškem, temveč v celovškem mestnem gledališču, v Gradcu, na Dunaju. Vsi skupaj bi imeli več od tako široko zastavljenega sodelovanja.

V tej zvezi bi rad še povedal, da upam, da bosta Avstrija in Slovenija kmalu podpisali kulturni sporazum. Beograd in Dunaj sta ga imela, odkar pa je Slovenija samostojna, to je sedaj že sedem let, pa še ni prišlo do podpisa novega sporazuma med obema državama.

Ves čas po osamosvojitvi si zelo kritičen do odnosa, ki ga ima Slovenija do slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Kaj je temelj nesoglasij?

Nekdanja Slovenija v okviru Jugoslavije je enakomerneje podpirala slovensko narodno skupnost na Koroškem. Po osamosvojitvi se je ta odnos spremenil in v Sloveniji se je žal uveljavila strankarskopolična opcija, ki onemogoča razvoj

47. SLOVENSKI PLES

Gostilničarji za slovensko kulturo

Zanimivo pot ob tradicionalnem slovenskem plesu je tokrat ubrala Slovenska prosvetna zveza. S štirimi rožanskimi gostilničarji se je dogovorila, da bodo na najboljši način

Glinj pri Borovljah Gundi Schaschl-Petrtsch.

In kaj nam bodo nudili naši gostilničarji-prostovoljci?

Vrste izbranih in vrhunskih vin iz prostora Alpe-Jadran iz

sko okrasitev vašega balkona s 15 do 20 koriti čudovitega cvetja.

Z vključitvijo gostilničarjev, Skupnosti južnokoroških kmetov in vrtnarstva »Bimbo«

ter seveda s »sekt-teko« kapele »Zarje« bo 47. slovenski ples pridobil na privlačnosti. Obiskovalci boste navdušeni.

Dobrodošlica, glasba ansambla »Vagabundi« iz Slove-

nije in ples, polnočni vložek skupine Make up, imenitna postrežba, dekoracija, vse to bo zadovoljilo vaše potrebe. Na svidenje torej (jutri) v soboto zvečer!

Pavli Seher – Knabrle

Gundi Schaschl – Petrtsch

Hanzi Ogris – Miklavž

Toni Zerzer – Adam

postregli goste. Najbolj hvale vredno pri tem pa je, da so se pri tem odrekli lastnemu zaslužku v korist kulture, ki jo izvaja Slovenska prosvetna zveza. Najprej sta to idejo sprejela in se solidarnostno zanjo ogrela za slovenski ples že izkušeni Pavli Seher, Knabrle iz Velinje vasi, in Ogi, Hanzi Ogris-Miklavž iz Bilčovsa, ta dva pa sta pridobila še Adama, Tonija Zerzerja iz Sveč. Tercet moških gostilničarjev pa je na njihov predlog dopolnila še simpatična gostilničarka iz

Slovenije npr. Kristančičev chardonnay, cabernet in sauvignon, italijanski chianti, avstrijski St. Laurent in še mnoga druga.

Njihova skupna posebnost pa bo koktajl »senza confini«, s katerim se vključujejo v predolimpijska prizadevanja treh dežel.

Goste slovenskega plesa bo ob prihodu s šilcem žganja počastila Skupnost južnokoroških kmetov, na mizah bo cvetje vrtnarstva »Bimbo« – Binder, z odkupom za 100 šilingov pa boste vključeni v nagradno žrebanje za pomladan-

Polnočni vložek Plesne skupine Mojce Furlan

Obiskovalci 47. slovenskega plesa pa bodo ob vsem navedanem – odlični glasbi skupine »Vagabundi« in strežbi naših vrlih gostilničarjev – ob polnoči doživeli še eno prijetno presenečenje. Nastopila bo vrhunska plesna skupina

Make up, KUD Tine Rožanc, ki jo vodi Mojca Furlan. Ljubka dekleta s prve strani bodo s svojim programom različnih plesnih zvrsti iz obsega show dance zadovoljile tudi najbolj zahtevne sladokusce s plesnega področja.

Na jih nekoliko predstavimo: Plesalke so že nastopile na vseh večjih odrih po Sloveniji, vsako leto pa gostujejo tudi v Italiji, Avstriji, Madžarski in Slovaški. Lani

spomladi so Slovenijo zastopale na turneji po Japonskem, kjer so sodelovale v okviru Slovenskega tedna. Dosegle so tudi več visokih uvrstitev na državnih prvenstvih, nastopajo pa tudi v televizijskih oddajah Ona On, Super 3x3, Pod klobukom in v drugih.

Plešejo znameniti Can Can, Cabaret, Charleston, Sambo, ameriški jazz ter hip-hop.

Ne zamudite jih!

PRIZNANJE OBČINE ŽITARA VAS

Častno občanstvo pisatelju Florjanu Lipušu

Kar bi morda pred leti bilo še nemogoče, ker je pač vzdušje v občini bilo nečemu takemu nenaklonjeno, se je konec minulega leta brez težav in zatičanja uresničilo. Občina Žitara vas je pisatelju Florjanu Lipušu podelila častno občanstvo. In: svečanost podelitve v okviru redne občinske seje v gostilni pri Žmavcu na Jerišah je potekala vzorno dvojezično, v prijateljskem in sproščenem vzdušju. 29. julija 1998 je občinski svet žitarske občine na podlagi zakona 16 splošnega občinskega reda sklenil, da s častnim občanstvom odlikuje pet oseb: gostinca Ano in Jožefa Jerneja, p.d. Mohoriča v Rikarji vasi, Friedricha Tschernjaka iz Stare vasi pri Sentlipšu, zdravnika dr. Emila Smolniga (posmrtno) ter pisatelja in pedagoga Florjana Lipuša. Častno občanstvo za Florjana Lipuša in za zakonca Ano in Jožefa Jerneja je predlagala EL Žitara vas. Svečanost podelitve je s svojim petjem oplešal MoPZ »Trta« s slovenskimi in nemškimi pesmimi. Častna občanstva sta podelila župan Herbert Lepitsch-

nig in podžupan dipl. trg Joza Habernik, ki je utemeljitve za podelitev priznanj prebral v slovenščini. V utemeljitvi za častno občanstvo Florjanu Lipušu stoji, da si je »svoj sloves pridobil s pisateljevanjem«. Pisal je in še vedno piše prozo (romane) v slovenskem jeziku. Preko meja je postal znan tudi zaradi tega, ker je bila njegova

proza prevedena v nemščino in druge jezike in ker so bili med prevajalci tudi znani pisatelji kot npr. Peter Handke. Danes je Florjan Lipuš gotovo eden najbolj znanih žitarskih občanov na Koroškem, v Avstriji in v Evropi. Je nositelj kulturne nagrade dežele Koroske in mnogih drugih priznanj in nagrad. Občinski svet občine Žitara vas

se zaveda, da je temu izvrstnemu delu Florjana Lipuša posvečal veliko premalo pozornosti in namerava zato s podelitvijo naslova častnega občana ta nedostatek nekoliko popraviti. »Prepričani smo, da bo Florjan Lipuš to razumel kot iskren korak občine. Občina Žitara vas je ponosna, da ima v svojih vrstah pisatelja kot je Florjan Lipuš.«

Ana in Jožef Jernej, p. d. Mohoriča, sta častno občanstvo dobila za svoje zasluge na področju gostinstva, saj sta domače podjetje izgradila v zglede gostinski obrat, ki danes slovi po vsej deželi in preko njenih meja. Vrhu tega širokogrudno podpirata kulturne, cerkvene, športne in socialne pobude. Podžupan Habernik je Jernejevima čestital tudi v imenu Koroške gospodarske zbornice. Medicinskemu svetniku dr. Emilu Smolnigu je bilo častno občanstvo podeljeno posmrtno. Umril je lani februarja. Bil je eden prvih zdravnikov na Koroškem, ki je uvedel homeopatsko zdravljenje in je za to pionirsko delo prejel tudi visoka odlikovanja. Dolga leta je tudi pel pri moškem zboru »Sittersdorf« in mu predsedoval. Priznanje je prevzel njegov sin Peter Smolnig, ki kot zdravnik deluje v njegovem smislu. Friedrich Tschernjak pa je naziv častnega občana dobil za svoje delo kot komunalni politik, gasilec in predsednik krajevne vodne zadruge.

Franc Wakounig

Florjan Lipuš v krogu občinskega vodstva ob podelitvi naziva častnega občana

Letošnji novoletni koncert Slovenskega prosvetnega društva »Danica« v Šentpriamožu prvo nedeljo v letu '99 se je začel in zaključil z nastopom množičnega domačega mešanega pevskega zbora. Zbor zazveni mogočno, a ker to ni bil letni koncert, je v glavnem pel prilagodljive pesmi, šele ob zaključku pa tudi bolj zahtevne.

Predsednica društva Fini Kraut je po uvodnih čestitkah ob novem letu in zahvali društvenikom ter zvestemu občinstvu predstavila mešani zbor Singgemeinschaft Kobenz iz Štajerske, s katerim »Danica« že kar nekaj časa sodeluje na osnovi študijske povezanosti obeh zborovodij – Stanka Polzerja in Winfrieda Volmanna.

Kobenčani so najprej zapeli svojo predstavitevno pesem, ki govori o njihovem kraju, nato pa so se lotili Mise Criole, liturgične maše iz južne Amerike A. Ramireza. Solistični duo Josefa Volmanna in Katharine Schicho je bil nekoliko neizenačen, vsled našega spomina iz izvedbe te maše v koncertnem opusu »Pesem upanja« šentjakobskega zbora Rož pa je bila tudi sicer – koreografsko, kostumsko in scensko – nekoliko preskromna.

Kot vselej so poživitev takih koncertov najmlajši. Tanja Stern in Barbara Mistelbauer sta na oder pripeljali množico otrok in v ozadju tudi že kar nekaj odraslujočih deklet. Otroški

NOVOLETNI KONCERT »DANICE«

Tradicija s kvalitetnimi gosti

Mešani pevski zbor iz Koblenza pri izvajanju Mise Criole

zbor »Danica« je pod njunim vodstvom ne glede na kake spodrseljaje emocionalno prevzel občinstvo. Šestitke voditeljicama in vsem nastopajočim!

Gostje iz Kobenza so nastopili tudi z ansambлом domače glasbe »Hausmusik Ofenba-

cher«. Na osnovi ljudske glasbe je vse njihove priredbe opravil Fritz Schicho. Zveneale so prijetno, pri ansamblu pa je bilo prepoznati nefolkloristični pristop.

Dvojezični zbor farne mladine (le zakaj so vsi v črnem?) je zapel eno v slovenskem in eno

angleškem jeziku. Zanimiv pojav v vaški kulturi, ki nakazuje vmesno stopnjo med slovensko in nedorečeno kulturo.

Ob zaključnem nastopu mešanega pevskega zbora »Danica«, ki je izvedel dve zahtevni ukrajinski narodni – »Helja, helja syvi

husi« in »Kosiv kosar sino« – ter primorsko narodno »Dajte, dajte« je društvo »Danica« ob mogočem aplavzu občinstva počastilo dolgoletno pevko Greti Bučovnik ter pevca in 15 let predsednika društva Milana Hobla.

Jože Rovšek

PLESKARJI NIMAJO SPOMINOV ALI

Kako je Dario Fo navdušil Selane?

Štefanovo je v Selah dan igre, pa naj sneži, dežuje ali sije sonce.

Tako je bilo tudi na predzadnje Štefanovo v tem tisočletju, 26. decembra 1998. Domača igralska skupina je v režiji Francija Končana naštudiralala Fojevo farso »Pleskarji nimajo spomina« in jo res dobro postavila na oder renovirane farne dvorane. Drugače kot leta poprej, ko je med drugim tako pihalo, da je skozi špranje nanašalo sneg v dvorano, je vreme bilo tokrat gledalcem prijazno, kar pomeni, da ni snežilo in tudi poledic ni bilo na cestah. In prireditve tokrat ni bila ob pol treh popoldne, ampak ob šestih

zvečer, kar je seveda gledalcem zelo ustrezalo, pa tudi organizatorjem plesa, ki se je okoli osme ure zvečer začel v gostilni pri Maleju. Ker na ta dan daleč naokoli ni bilo druge kulturne prireditve, je selska igra bila občinstvu še bolj »vzevčna«. Zares od blizu in daleč so prišli gledalci in uživali z igralci ob Fojevi farsu.

Franci Končan je predstavo, ki se sicer lahko dogaja kjerkoli na tem božjem svetu, vsaj jezikovno postavil v Sele. Izhajajoč iz spoznanja, da igralcem enako dobro tečeta narečje in zborni jezik, je obe jezikovni ravni vključil v igro, seveda z ozirom na dejansko in situacijsko funkcionalnost. Tako sta se pleskarja med seboj pogovarjala v kar najbolj pisanem narečju, čim pa sta nastopala »uradno« kot pleskarja pred drugimi osebami, sta se izražala v zborni slovenščini.

Vsebina igre je na kratko tale: dva pleskarja prideta v etabliment z jasnim poklicnim profilom nastavljenih ženskih oseb. A navzven je treba ohraniti dober vtis in formo. In tako se tudi oba pleskarja, ki sta že poklicno mojstra pleskanja fasad, vključita v to igrico dvojne morale, zunanjega

videza in zlaganih, a zato nič manj priznanih in priljubljenih družbenih norm in v njej uspešno ter mojstrsko sodelujeta. Skupina je Fojevo sporočilo, da je življenje velika farsa, v celoti ujela, in ga posredovala zbranim velespoštljivemu občinstvu (če smo že pri olikih in zunanji formi).

Zdaj pa še nekaj o igralcih: Katja Roblek je bila vdova, ki je za zunanji svet globoko žalovala za svojim možem (Hannes Kelih-Mažej), v resnici pa ga je degradirala na raven lutke. Toni Štern – pripravil je tudi sceno – in Martin Dovjak sta bila »dvojezična« pleskarja, lestev ni motila le njiju, ampak je, z red-

ko izjemo scenskih prijemov, bila enostavno predolga. Petra Dovjak kot Anna, Marija Oraže kot Daina in Nataša Dovjak v vlogi Sonie so igrale lahkožive in tesnokrile aranžmajske dame. Naj ne naštevam vseh oseb, ki so v ozadju pomagale, da je prireditev uspela, temveč naj jim izrečem splošno in globalno pohvalo.

Med gledalci sta bila tudi konzula R Slovenije Marko Vrevc in Jure Žmauc.

Franc Wakounig

Slovensko kulturno društvo
Globasnica

vabi na

Podjunski ples

v soboto, 9. januarja 1999,
ob 20. uri
pri Šoštarju v Globasnici

Igra ansambel Svetlin;
bogati srečolov,
polnočni vložek!

ČEDAD-VIDEMSKA POKRAJINA

37. Dan emigranta

Preteklo sredo, 6. januarja, so slovenske organizacije v videmski pokrajini spet izvedle tokrat že 37. tradicionalni Dan emigranta. Potekal je v občinskem gledališču Ristori v Čedadu. Na prireditvi s podnaslovom pesmi, glasba, življenje Slovencev v videmski pokrajini sta spregovorila dr. Antonio Martini, predsednik deželne sveta Furlanije-Juljske krajine, in pa dino Chiabai, predsednik Zveze slovenskih izseljencev-Slovinci po svetu.

V bogatem kulturnem sporedu sta nastopila pevka zbor »Nove stazice« in »Beneške korenine«, Rezijanska folklorna skupina, višek pa je bila uprizoritev komedije »Beneški petrol« avtorja Marca Predana v izvedbi »Beneškega gledališča« in režiji Marjana Bevka. Pokrovitelj tradicionalne prireditve je bila čedajska občinska uprava.

Ob tej priložnosti je bil na voljo tudi Trinkov koledar za leto 1999.

PRIREDITVE

SOBOTA, 9. 1.

- CELOVEC, v domu sindikatov (ÖGB-Haus) – Slovenska prosvetna zveza
20.00 **47. slovenski ples.** Igra ansambel Vagabundi, polnočni show MAKE UP; rezervacija miz pri SPZ, tel.: 0463/514300-20
- GLOBASNICA, pri Šoštarju – SKD Globasnica
20.00 **Podjuniški ples.** Igra ansambel Svetlin; bogat srečolov, polnočni vložek!

PONEDELJEK, 11. 1.

- CELOVEC, pri Kapucinih – Katoliški dom Sodalitas
18.00 **Slovenščina za začetnike I.** Voditeljica: Nadja Volavšek
- LJUBLJANA, dvorana slovenske filharmonije – Kulturna agencija Lane
20.30 **Dobrodelni koncert**

ČETRTEK, 14. 1.

- CELOVEC, MLADINSKI DOM, v klubskem prostoru
18.00 Predstavitve fundacije, ki se ukvarja z mladimi, ozdravelimi od raka; kulturni program: Mila Kačič in Andrej Šifrer
- TINJE, v domu – Dom v Tinjah, Krastowitz
19.00 Predstavitve izsledkov delokroga »Handeln. Wir. Solidarisch. Nova solidarna listina za Avstrijo«

SOBOTA, 16. 1.

- ROŽEK, v ljudski šoli – KD Peter Markovič in SPD Rož
19.00 Igra: »Bratje škratje tatje«. Nastopa: Lutkovna skupina »buba« iz Šmihela
- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
19.30 »Tu se ne da nič drugega kot pisati pisma«; gostuje starejša mladinska skupina SPD »Bilka« iz Bilčovsa
- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
20.00 **23. Radiški ples.** Igra: ansambel Stopar
- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – SPD Šentjanž
20.00 **Novoletni koncert.** Nastopajo: Oktet Suha, Vox, Kristian Filipič, Janez Gregorič

SREDA, 20. 1.

- CELOVEC, V Musilovi hiši – Inštitut Roberta Musila
19.30 **Werner Kofler:** simpozij

NEDELJA, 24. 1.

- DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD Srce, Društvo slov. pisateljev
19.00 **Literarni večer** z domačimi avtorji. Glasba: Janez Gregorič

SREDA, 27. 1.

- CELOVEC, na Slovenski gimnaziji – Združenje staršev na ZG in ZRG
20.00 **Redni občni zbor** združenja staršev

SOBOTA, 30. 1.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
20.00 **27. Ples Danice.** Igra: ansambel ROSA

SLOVENIJA

Planinski dom »Tromeja« na tromeji

Med Korenskim sedlom na vzhodu, med reko Ziljico na zahodu in dolino Planico na jugu se nahaja razgledna in zelo obiskana kopasta gora, visoka 1510 m, imenovana Peč. Namško ji rečejo Ofen, italijansko pa Monte Forno. Obe imeni sta ponesrečen prevod iz slovenščine. Naš slovenski izraz v tem primeru pomeni skala, ne pa peč za ogrevanje hiše ali peko kruha, kar pomenita tako nemški kot italijanski prevod. Po vsej verjetnosti so ta nesmisel uvideli in ga sedaj popravili v Dreiländereck, kar pa pove le to, da gre tu za mejo med Avstrijo, Slovenijo in Italijo. Tudi Slovenci poznamo ta kopasti vrh bolj po imenu Tromeja kot pa Peč. In prav v neposredni bližini te zanimive turistične točke ob

stišču treh dežel se nahaja na novo odprti planinski dom »Tromeja«. Nadmorska višina doma je 1145 m in je od Rateč oddaljen 4 km in 11 km od Kranjske gore. Iz avstrijske Koroške pa pridemo do doma z žičnico iz Sovč pri Podkloštru.

Dom je obdan z lepo, neokrnjeno naravo, ki ponuja veliko možnosti rekreacije kot so sprehodi, smučanje, sankanje, šolski turizem, kondicijska priprava športnikov in seminarji. Planinski dom upravlja podjetje Tromeja d. o. o. iz Rateč, nudijo pa tudi prehrano in 30 ležišč. Informacije in rezervacije sprejemajo po telefonu (iz Avstrije: 00386 / 64 / 87 60 44 ali na GSM 00386 / 41 / 68 10 55.

Lojze Kerštan

KLUB SLOVENSKIH ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV NA KOROŠKEM (KSŠŠK)

Občni zbor in obnovljena dejavnost

Na letošnjem občnem zboru so se po daljšem odmoru ponovno zbrali stari ter novi zastopniki študentskega kluba na Koroškem. Na dnevnem redu je bila v prvi vrsti izvolitev novega odbora.

Novi odbor: predsednica – Dunja Wutte, podpredsednik – Aleksander Mak, tajnica – Bernadette Kassel, blagajnik – Štefan Sienčnik. **Širši odbor:** Rado Mezek, Igor Roblek, Štefan Hribar. Omeniti je treba, da je bilo pri izvolitvi

novega odbora navzočih nad 20, pretežno novih slovenskih študentov. Razprava je potekala v glavnem o bodočnosti kluba. Končno je bilo sklenjeno, da bo klub deloval pretežno na področju kulture in športa.

Nadaljnji cilji so: iskanje in vzpostavljanje stikov s slovenskimi študenti v inozemstvu (Slovenija, Italija); ponudba raznih tečajev; skupni projekti z različnimi klubi oz. organizacijami.

Likovna kolonija za umetnike

Slovenska izseljenska matica tudi letos organizira likovno kolonijo za slovenske likovne umetnike po svetu v okviru »Srečanja v moji deželi 1999«. Mentorstvo bo prevzela prof. dr. Anica Krašna s Pedagoške fakultete v Mariboru, kolonija pa bo trajala od 23. junija do 2. julija v Mariboru. Sprejetih bo 7 slikarjev (prednost imajo tisti, ki sodelujejo prvič), stroške potovanja do Maribora krijejo umetniki sami.

Prijavite se lahko do 15. aprila na naslov SIM, Cankarjeva 1, SLO-1000 Ljubljana z 2 fotografijama del in kratko biografijo (faks 00386/61/1250673, e-mail: sim@siol.net).

Praznujejo

Marija Kajdiž iz Kokij – 70. rojstni dan; **Lizi Standmann** iz Klopce pri Škofičah – osebni praznik; **Mara Miro** iz Celovca – osebni praznik; **Johan Zipusch** s Horc pri Škocijanu – 70. rojstni dan; **Marija Krištof** iz Zgornjega kraja pri Svečah – osebni praznik; **Ana Huber** iz Gorič – 80. rojstni dan; člani društva upokojenecv Podjuna **Blaž Kordež**, **Jože Urh**, **Nežka Starmuš** in **Tončka Hobel** – osebne praznike; **Hannes Sommer** iz Škofič – rojstni dan; **Ida Kovačič** in **Denis Kovačič** iz Železne Kaple – osebna praznika; **Marija Germadnik** iz Kokij – osebni praznik; **Zofi Steiner** s Kota pri Šentjakobu – osebni praznik; **Mihi Olipitz** iz Gorinčič – osebni praznik; **Dorli Kelih** iz Borovelj – 50. rojstni dan; **Radi del Fabro** iz Sveč – osebni praznik; **Norbert Lipusch** iz Strpe vasi – 22. rojstni dan; **Valentin Ogris** iz Podna – osebni praznik; **Melhijor Verdel** iz Borovelj – osebni praznik.

Slovenski vestnik čestita!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 7. 1.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 8. 1.

18.10 Utrip kulture

SOBOTA, 9. 1.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

NEDELJA, 10. 1.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten (dr. M. Ostravsky)
18.00 Dogodki in odmeviPonedeljek, 11. 1.
18.10 Kratak stik

TOREK, 12. 1.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 13. 1.

18.10 Glasbena mavrica
21.04 Novoletni koncert SPD Danica

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 10. 1.

13.30 ORF 2

● Posledice finančnih težav: Zveza slovenskih organizacij odpoveduje sodelavcem službo ● Majhna pika se je skotalila ... in postala 47. slovenski ples ● Trije bratje ustvarjalci: Hanzi, Folti in Nanti Čertov so pripravili pestro razstavo ● Sloves pred očmi s smučmi čez ramo ... ● Ledena zabava: kegljanje na ledu ● Memorial dr. Janka Wiegela v smučarskih skokih: prva prireditev ob 50-letnici Slovenske športne zveze

PONEDELJEK, 11. 1.

3.05 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

RADIO AGORA

OKVIRNI PROGRAM

9020 Paracelsusgasse 14
telefon 0463/418666, faks -99
e-mail: agora@magnet.atDnevno 10.00–14.00,
18.00–02.00 na frekvencah
105.5 (Dobrač), 106.8 (Golica)
in 100.5 (Žel. Kapla)

VSAK DAN

12.00 Mednarodna poročila
18.45 Mednarodna poročila

OD PONEDELJKA DO PETKA

10.00 Koledar prireditev
11.15 Pregled tiska
13.00 Glasba in gostje v studiu
18.00 Magazin: PO: Alpe-Jadran;
TO: šport; SR: CD tedna (ponovitev SO: 13.00); ČE: kultura;
PE: Po Koroškem
19.00 Otroški kotiček
20.00 Glasba: PO: jazz; SR: Ruff
Radio; ČE: Music for the masses;
PE: soundcheck.

LITERATURA

NEDELJA

11.00 Literarna kavarna
(ponovitev TO: 22.10)
PO, SR, PE
10.10 Literarni drobci
(ponovitev 22.10)

Vaš partner za transport + turizem

STENČNIK

A-3141 DOBRILA VAS

Za dopolnitev teama naših šoferjev avtobusov

iščemo za sezono 1999

mlajšega, izkušenega šoferja

Če imate veselje za ta poklic in obvladate

oba deželna jezika, se oglasite pri avtopodjetju

Caritas se zahvaljuje

Mnogo ljudi je v minulem letu pomagalo šibkejšim z darovi, denarjem ali delom preko dobrodelne organizacije CARITAS. S tem so marsikomu pomagali iz najhujšega tako v Avstriji kot tudi zunaj avstrijskih meja in dali mnogim upanje na boljšo bodočnost.

Koroška CARITAS se zato vsem dobrodelnikom iskreno zahvaljuje s prisrčnim »bog lonaj« in želi vsem sreče in veselja v novem letu!

Direktor Caritas dr. Viktor Omelko

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE ..... Sonja Wakounig
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ..... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ..... politika, manjšinska družba
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tavriser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

KRANJSKA GORA

Pripovedi s panjev v Liznjekovi hiši

Občina Kranjska gora in Muzej Jesenice sta v razstavnem prostoru Liznjekove hiše na Borovski 63 v Kranjski gori pripravila gostujočo razstavo Muzejev radovljiške občine z naslovom »Pripovedi s panjev«. Razstavo panjskih končnic je predstavila avtorica Ida Gnilšak, višja kustosinja v Radovljici, na otvoritvi pa je v kulturnem programu nastopil harmonikar Jaka Kern iz Mojstrane. Razstava je na ogled vsak dan od torka do petka od 10. do 17. ure ter ob sobotah in nedeljah od 10. do 16. ure do vključno 7. marca 1999.

Sredi 18. stoletja so se na prednjih straneh slovenskih ljudskih panjev »kranjičev« pojavile slikarije. Za slikanje končnic na pročeljih panjev so uporabljali naravne pigmente in laneno olje, ki je barvam dajalo obstojnost. Končnice so bile slikane tako, da so ob pogledu od daleč dajale videz mnogobarvnega pravokotnika, hkrati pa ob pogledu od blizu vsaka zase pripovedovale zgodbo. Številnejši in starejši so motivi z nabožno vsebino. To so upodobitve svetnikov in zavetnikov. Med najbolj pogosto uporabljenimi so Marija kot univerzalna zaščitnica, ki je naslikana tudi na doslej najstarejši znani končnici iz leta 1758, zavetnik pred ognjem sv. Florjan in Job, ki je na Slovenskem veljal za zaščitnika čebelarjev. Nekateri zavetniki so na končnice prišli iz slovenskega ljudskega izročila. Tako sv. Anton Pado-

Na desni pred razstavo panskih končnic višja kustosinja Ida Gnilšak

vanski, priprošnjik v sili, nastopa kot pomočnik kmetu, ki bi moral dvakrat plačati davek. Skupino posvetnih motivov sestavljajo domišljijski prizori, na primer živali v človeški vlogi,

norčevanje iz rokodelcev, človeških napak itd. Skupina motivov pa črpa iz realnega: vojaški, gostilniški in lovski prizori, čebelarjenje in zgodovinske teme. *Lojze Kerštan*

RAVNE NA KOROŠKEM / VARUH PRAVIC MED SREDNJEŠOLCI

Mladi o pravicah in vlogi ombudsmana

Na Gimnaziji Ravne se je 15. decembra s srednješolci in profesorji pogovarjal varuh človekovih pravic R Slovenije, Ivo Bizjak. Ob 50. obletnici sprejema Splošne deklaracije človekovih pravic pri Organizaciji združenih narodov so ga povabili medse, saj so se na Uradu slovenskega ombudsmana odločili, da ob jubileju obiščejo nekatere srednje šole.

Najprej se je srečal z dijaki drugih letnikov, ob koncu pa še s člani kluba UNESCO ter debatnega krožka, ki so se jim

pridružili še kolegi iz Slovenj Gradca in županja občine Ravne Ivana Klančnik.

V uvodnem nagovoru zadnji skupini je Ivo Bizjak najprej pojasnil, da je odločitvi o obisku srednješolcev botrovalo spoznanje, da bodo prav oni kmalu ne le iskali pravice, temveč pogosto tudi odločali o pravicah drugih ljudi. Glede na to, da so na gimnaziji te dni precej časa posvetili prireditvam na temo človekovih pravic, o čemer pričajo tudi razstava, ki so jo mladi oblikovali po hodnikih šole, na voljo

ŠENTJANŽ V ROŽU

Slovo od Tišlarjevega očeta

Na novega leta dan smo se sorodniki, lovci prijatelji, dobri znanci in sosedje našega pokojnega Tišlarjevega očeta Miheja Gabriela zbrali na šentjanškem pokopališču in ga pospremili k zadnjemu počitku. Domači župnik je v svojem poslovnem govoru orisal življenje pokojnega Tišlarjevega očeta in se mu zahvalil za njegov odprti odnos do življenja – dal je lačnemu jesti in žejnemu piti. Čeprav ga je zadnje leto njegovega življenja spremljala bolezen, je bil vedno pripravljen za dobro misel in dobro voljo. Pevci so ob grobu zapeli Rož-Podjuna-Zila. Prapor Kluba prijateljev lova, ki simbolizira povezanost vseh slovenskih lovcev na Koroškem, se je

nemo poklonil našemu prijatelju. Podpredsednik Kluba prijateljev lova Mirko Kelih je v svojih poslovnih besedah spregovoril o človeku, ki je znal okrog sebe zbrati vse dobro misleče ljudi. Bil je gostilničar in lovec. Lovci so se ob spremljavi rogistov od svojega tovariša poslovili s smrekovo vejico, ki so mu jo položili v grob.

Pokojni Tišlar pa ni bil samo lovec, temveč tudi športni funkcionar in kulturnik. Obema šentjanškima društvoma je nudil pomoč in topel dom. V njunem imenu sta se mu zahvalila Hanzi Pscheider in Willi Moschitz.

Ženi in bližjim sorodnikom izreka iskreno sožalje tudi uradništvo Slovenskega vestnika!

blem prioritete pravic v primeru, da si nasprotujejo, kot se todogaja pri delu policije (za zaščito enim se posega v pravice drugih), ko jim je gost pojasnil, da gre za vzpostavljane ravnotežja, ki pa je odvisno od teže problema v družbi. O delu varuha je bilo postavljeno tudi vprašanje, če ga sam ocenjuje za uspešno? Odzval se je pritrdilno in navedel zahvalna pisma državljanov, pozitivne premike na področju odpravljanja napak in reševanja problemov posameznikov, čeprav gre za posebno delo, ko mora druge prepričevati in nisi toliko odvisen od sebe, je pojasnil. Kadar so nerešljive zadeve, se za reševanje stisk ljudi posredno tudi kaj stori. Sicer se za pomoč nanj obrne letno deset tisoč državljanov pa še dvainpolkrat toliko za nasvet. Postavili so vprašanje, kolikim pa varuh tudi pomaga? Odgovor je bil, da polovica zadev niti ne sodi v njegovo pristojnost, četrtnina pritožb pa je delno ali povsem utemeljenih, kar je več kot v zahodni Evropi. Tako bo letos okrog tisoč utemeljenih pritožb, ljudem pa pomagajo tudi z nasveti, kadar so neutemeljene. Zanimalo jih je, če varuh ukrepa le v primerih pritožb ali tudi samoiniciativno? Odgovor je glasil, da tudi sicer, ko zazna splošen problem. *Samo Šavc*

KRIŽANKA 1

Sonja Wakounig

VODORAVNO

1. slov. skladatelj, avtor opere »Goriški slavček« 13. moreče sanje 14. stil v arhitekturi srednjega veka 15. zabuhlina, oteklo mesto na telesu 17. mesto v Dalmaciji na polotoku Pelješcu 18. gora nad Kobaridom 19. zamolčanje 21. osebni zaimek 22. nra-

voslovje 24. gibanje po zraku 26. kača velikanka, boa 27. kazalni zaimek 29. gledališko delo resnega značaja 32. darilo 33. ime am. predsednika Clintona 35. shema, očrt 36. OM 37. Bogo Leskovic 38. kamnina, iz njenih vlaken izdelujejo nepregorne tkanine 40. rastlina z rumenim cvetom, prva pomladanska solata 43. poprova meta 44. cerkveno sodišče 45. prav tak 46.

olika; to, kar se spodobi 50. arabski žrebec 52. zelenica v puščavi 53. severni jelen 54. Anton Dermota 56. kvartopirec 57. pomagalo pri očesni napaki

NAVPIČNO

1. malajska blaznost 2. znamenita cerkev v Parizu 3. prebivalec doline pod Triglavom 4. angl. »hrast, dob« 5. pečeni rezanci za v juho 6. ime Chaplinove žene 7. loščilo, lak 8. egipčanski bog sonca 9. Slovenska nacionalna stranka 10. bivši jugosl. predsednik, maršal 11. gospodarstvenica 12. poškodba na telesu 16. drugo ime za čebulo 20. grški potujoči pevec 23. rimsko 4 25. glasbenik s trobento 26. vdrteje zemlje 28. pijača starih Slovanov 30. prizorišče 31. ime nekdanje filmske igralka Nielsen 33. razmočena zemlja, tudi ime več krajev na Koroškem 34. ital. spolnik 37. upravljalca broda 39. gmota iz več različnih sestavin 41. občutek velikega strahu 42. pripomoček v šoli (na steni) 46. izcedek iz sadja ali zelenjave 47. okrasna ptica v vrtovih 48. temni del dneva 49. središče vrtenja 51. Teodora 55. pritrdilnica

Pa še to ...

V *Železni Kapli poštarji ne vedo, kaj pomeni »otroški vrtec« in zdi se, da na vsej pošti ni nikogar, ki bi tako nenavadno besedo razumel. Vsekakor se je na naslovnika vrnilo glasilo Zdrženja strokovnih učiteljev SOVA, kjer je lepo pisalo Otroški vrtec Železna Kapla, A-9135 Bad Eisenkappel/Železna Kapla. Res je, da ceste in hišne številke ni zraven, a toliko vrtecev pa v Kapli menda spet nimajo, da bi ne bilo mogoče zvedeti, kje je ... Anschrift ungenügend*

KOTMARA VAS – PLEŠIVEC

Slovo od Terezije Pack

V Kotmari vasi se je spet oglasil mrliški zvon in naznanil, da se je pretrgla življenska nit 90-letne Terezije Pack, Krzrnarice na Plešivcu.

Pokojna je bila doma pri Toplicarju, kjer je bila svojčas slovenska trdnjava na Plešivcu. Prav na tem posestvu (v »štuhu«) je bila zdaj že predavnim časom uprizorjena prva gledališka predstava SPD »Gorjanci«.

Po smrti moža Mihe in do prevzema kmetije po sinu Mihiju je bila prav pokojna Terezija steber Krzrnarjeve domači-

je. Od rane mladosti pa vse dokler so ji dopuščale moči je aktivno delovala v domačem društvu. Na stara leta pa se je precej selila med domačijo in svojimi zavednimi kćerkami v Kotmari vasi, Šmarjeti in Deščicah pri Šentilju.

Na predbožično sredo, 23. decembra lani, smo pokojno Terezijo položili k večnemu počitku na pokopališču v Kotmari vasi. Ob mrliški vežici in ob odprtem grobu so ji v zahvalo in slovo žalostinke zapeli kotmirski pevci. Naj ji bo lahka domača zemlja!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14							
15			16					17			
18			19				20		21		
	22		23			24		25			
26				27	28		29		30		31
32			33			34		35			
36			37			38		39			
40		41		42			43				
		44					45				
46	47				48	49			50	51	
52				53				54	55		
56							57				

Mladi Zahomčan Štefan Kaiser je bil najboljši skakalec dneva na mednarodnem Wiegelejevem memorialu '99 v nedeljo na 75-metrski skakalnici v Zahomcu. Z dvema skokoma po 77 metrov je komaj 16-letni član ŠD Zahomc v močni mednarodni konkurenci dosegel najvišjo oceno dneva in mimogrede zmagal tudi v skupini mladinci I. S skokoma 77 metrov je Kaiser samo za en meter zgrešil rekord skakalnice, kategega ima še vedno Franci Wiegele, bivši svetovni mladinski prvak.

Tudi na 50-metrski skakalnici je zmaga pripadla Zahomčanu – mlademu Martinu Kuglitschu, in sicer pri šolarjih I. Njegov klubski kolega Fabian Zavodnik je za Beljačanom Thomasom Morgensternom v isti kategoriji zasedel tretje mesto.

Pri šolarjih II je zmagal Boštjan Burger (SK Triglav Kranj) pred klubskim kolegom Juretom Bogatajem, v splošni kategoriji pa sta skakalca SK Trifix Kranj Matija Stegnar in Matej Hribar osvojila prvi dve mesti. Pri ženskah je bila nepremagljiva pogumna Daniela Iraschko (WST Eisenerz) s skoki 71,5 in 72 metrov! Pri šolarjah I pa je na 50-metrski skakalnici zmagala Kerstin Mörtl pred Tanjo Drage (obe ŠD Zahomc).

Mednarodna prireditev, ki je potekala v izredno težkih pogojih – čez noč je močno deževalo, nato pa je tekmo motila še megla – je bila s strani ŠD Zahomc vzorno pripravljena, bila

WIEGELEJEV MEMORIAL '99

Uspela prva prireditev ob jubilejni 50. obletnici SŠZ

Martin Wiegele, predsednik društva, s pokali

pa je tudi prva v sklopu jubilejnih prireditev ob letošnji 50. obletnici Slovenske športne zveze ter je štela za deželni industrijski pokal koroškega narščaja. Na štartu je bilo nad 80 skakalcev iz vse Avstrije in Slovenije.

MLADINCI I (75 M):

1. Štefan Kaiser (ŠD Zahomc) 243,8
2. Gregor Bernik (SK Triglav Kranj) 222,0
3. Primož Pikel (SŠK Ljubno) 216,7
6. Sepp Waluschig (ŠD Zahomc) 196,8

JUNIORJI (75 M):

1. Mathias Mamedorf (SV Beljak) 215,1
2. Boštjan Brzin (SK Trifix Tržič) 177,0,
3. Werner Müller (ŠD Zahomc) 150,4

ŠOLARJI I (50 M):

1. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 231,9
2. Thomas Morgenstern (SV Beljak) 223,9
3. Fabian Zavodnik (ŠD Zahomc) 223,5
14. Manfred Jarnig (ŠD Zahomc) 127,0
17. Tomaž Druml (ŠD Zahomc) 106,9

ŠOLARJI II (75 M):

1. Boštjan Burger (SK Triglav Kranj) 233,7
2. Jure Bogataj (SK Triglav Kranj) 228,7
3. Philip Höher (SV Beljak) 219,6

Štefan Kaiser, zmagovalc (drugi z leve)

8. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 196,9
20. Matija Druml (ŠD Zahomc) 165,9
23. Fabian Zavodnik (ŠD Zahomc) 158,9
31. Markus Stefan (ŠD Zahomc) 137,8
32. Markus Eder (ŠD Zahomc) 135,0

ŠOLARKE I (50 M):

1. Kerstin Mörtl (ŠD Zahomc) 130,8
2. Tanja Drage (ŠD Zahomc) 112,6

CELOVEC

Peter »Paco« Wrolich med najboljšimi koroškimi športniki

Društvo športnih novinarjev na Koroškem (SPK) je izbralo za koroškega športnika leta 1998 alpskega smučarja Christiana Mayerja, za najboljšo športnico pa atletinjo Stephanie Graf, dobitnico bronaste kolajne v tekmu na 800 metrov na evropskem prvenstvu v Budimpešti. Med najboljšimi desetimi koroškimi športniki leta 1998 je tudi koroški Slovenec – 23-letni kolesar Peter »Paco« Wrolich iz Loč ob Baškem jezeru, ki je jeseni prestopil v tabor profesio-

nalcev. Zasedel je deveto mesto. Najboljše športnike in športnice dežele Koroške v letu 1998 sta v okviru tradicionalne slovesnosti v veliki zrcalni dvorani poslojpa koroške

deželne vlade v Celovcu nagradila deželni referent za šport in namestnik deželnega glavarja Michael Ausserwinkler (slika) ter predsednik Društva športnih novinarjev Willy Haslitzer.

LEPENA PRI ŽELEZNI KAPLI

Veleslalom SPD »Zarja«

Po dveh letih premoru zaradi snežnih in vremenskih neugodnosti so se končno lahko spet pomerili kapelski smučarji. Športni sekciji SPD »Zarja« je namreč uspelo pripraviti in izpeljati veleslalom pri Kežarju v Lepeni. Čeprav je vreme tudi letos ponagajalo z močno odjugo in rahlim dežjem, ki je močil že tako pičli sneg na progi in tudi navzoče, je smučarska tekma potrdila 30-letno tradicijo Zarjinih zimskošportnih prireditev in njihovo veliko priljubljenost.

Kljub nevljivim razmeram se je zbralo nad 50 smučarjev/tekmovalcev iz domačih krajev, iz Kneže in celo z Jezerskega. Še mnogo več pa je prišlo gledalcev. Zadovoljni so bili vsi: prireditelji zaradi obiska, gledalci, ker je bilo tudi zanje dobro poskrbljeno, in športniki zaradi lepih nagrad. Po dveh voznjah so bili najboljši v veleslalomu v vseh skupinah zna-

ni in Albert Rozman ter Manfred Maloveršnik sta jim podelila pokale. Predsednik Zarje Wili Ošina se je zahvalil športni sekciji za izvedbo, Kežarjevemu za gostoljubnost, Kebrovemu Pavliju za teptanje snega, ekipi SŠK Obir za merjenje časa in tudi darovalcem pokalov. Napovedal pa je še pravo senzacijo, ki naj bi bila **23. januarja zvečer pri Kežarju v Lepeni – namreč prvi nočni slalom v Železni Kapli**. Smučarji iz vseh koncev in krajev ste že zdaj pristrčno vabljeni!

Zmagovalci veleslaloma:

Kornelia Kogoj, Judith Dolinšek, Doroteja Karničar, Igor Pajed, Daniel Ladinig, Katarina Miklau, Andreas Klaura, Aljaž Karničar, Elisabeth Miklau, Christine Hutter, Manfred Maloveršnik – najhitrejši domačin, Marjan Oraže, Davor Karničar – najhitrejši med gosti.

SMUČANJE – SVETOVNI POKAL

Ženske na Pohorju, moški v Kranjski gori

Kljub megli so prireditelji pretekli konec tedna uspeli izvesti vse tri tekme. V sobotnem superveleslalomu so spet zmagali nemški smučarki – Hilde Gerg pred Martino Ertl, na 3. mestu pa je bila Michaela Dorfmeister. Le nekaj ur pozneje je bil veleslalom, v katerem je po poškodbi spet zmagala Anita Wachter. Najboljša Slovenka je bila Špela Pretnar na 8. mestu. Slalom v

nedeljo je bil višek, saj sta bili Urška Hrovat in Špela Pretnar v ožjem krogu favoritov in tudi nastop Sabine Egger in Hrvatice Janice Kostelić je na Pohorje privabil mnogo gledalcev. Eggerjeva in Pretnarjeva sta bili po prvi vožnji z istim časom na tretjem mestu. Toda v drugi vožnji sta bili obe žrtvi slabe proge – Eggerjeva 5. mesto, Pretnarjeva pa le 11. Urška Hrovat je napredo-

vala in zasedla 6. mesto. Zmagala je Pernilla Wiberg.

V Kranjski Gori pa so se v torel v veleslalomu pomerili moški. S sanjsko drugo vožnjo je zmagal Patrick Holzer (I). V napeti tekmi v slalomu v sredo pa je podvig uspel lokalnemu matadorju Juretu Koširju. Zmagal je pred Stanggasserjem in še dvema mladima Avstrijcema – Raichom in Schönfelderjem.

ŠAHOVSKI OREH

REŠITEV ŠT. 45

Črno poljni lovec na e liniji je za črnega izgubljen, zato je črni nastavlil belemu past s potezo 1...d2! Napadena trdnjava belega se ne umakne /

2.Td1 Lc7 s prednostjo črnega /, temveč vzame lovca 2.Te5:+? Sledi nepričakovan odgovor 2.Le6!! in bela trdnjava je po 3.Te6:+ Kd7! v pasti! Črni kmet d2 napreduje in beli se vda!

Silvo Kovač